

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Кафедра наук про здоров'я

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

декан факультету здоров'я та
фізичного виховання

Едуард СИВОХОП

« 30 » вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Статус дисципліни
Мова навчання

перший (бакалаврський) рівень
05 Соціальні та поведінкові науки
053 Психологія
Клінічна психологія
обов'язкова
українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Реабілітаційна психологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія освітньої програми «Клінічна психологія».

Розробник: Яна КОРОБКО, доктор філософії, асистент кафедри наук про здоров'я

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я

Протокол № 14 від «30» серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри Мар'яна ДУБ

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від «30» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

© Коробко Я.В., 2025

©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин –150		
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 6,4	7	8
	Лекції:	
	44	12
	Практичні (семінарські):	
	30	10
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усно	Самостійна робота:	
	76	128

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Реабілітаційна психологія**» є підготовка фахівців спеціальності 053 Психологія за освітнім ступенем бакалавра відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки «Клінічна психологія»: формування у майбутніх фахівців системних знань про теоретичні основи та практичні аспекти психологічної реабілітації; набуття практичних навичок проведення психологічної діагностики, консультування та реабілітаційних заходів з різними категоріями клієнтів; розвиток професійної компетентності, необхідної для ефективної роботи в галузі психологічної допомоги людям з різними психологічними проблемами; оволодіння сучасними методами та технологіями психологічної реабілітації; виховання високої соціальної відповідальності та гуманістичних цінностей у майбутніх психологів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Реабілітаційна психологія» є: формування у студентів комплексного розуміння психореабілітаційного процесу та надання їм практичних навичок психологічної допомоги; вивчення різних типів травм (психологічні, фізичні, соціальні), їх впливу на психіку людини, а також розробку ефективних стратегій оцінки тяжкості травматичних переживань; створення індивідуальних планів психореабілітації, які враховують особливості травми, ресурси клієнта та його цілі; розуміння ролі інших спеціалістів, таких як лікарі, соціальні працівники у психореабілітаційному процесі; опанування інструментами роботи з психотравмою із застосуванням сучасних технологій (онлайн-терапія; мобільні додатки; віртуальна реальність; штучний інтелект, тощо).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК10 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 2 Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК 3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК 4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 5 Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК 8 Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК 9 Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК 10 Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК 11 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 12 Розуміння сфер компетентності та специфіки професійної діяльності клінічного психолога.

СК 13 Розуміння психологічної сутності станів здоров'я та хвороби, знання критеріїв та методів дифдіагностики для визначення психічної норми та патології.

СК 14 Розуміння принципів та вміння комплексно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції, психореабілітації та психопрофілактики.

СК 15 Розуміння закономірностей функціонування основних фізіологічних систем і психічних функцій людини у нормі та патології, чинників, що впливають на зміну психічних якостей людини під впливом хвороби.

СК 16 Розуміння зв'язку клінічної психології з суміжними сферами знання (психопатологією, патопсихологією, психофізіологією, нейрофізіологією, нейропсихологією, психосоматикою, наркологією, дефектологією, психотерапією та ін.) та використання інтегративного підходу в своїй діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Реабілітаційна психологія**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК10 Анатомія центральної нервової системи, ОК12 Фізіологія вищої нервової діяльності, ОК13 Пропедевтика внутрішньої медицини, ОК14 Загальна психологія, ОК 15 Практикум із загальної психології, ОК 18 Клінічна психологія, ОК 19 Практикум з клінічної психодіагностики, ОК 20 Особистість в теорії і практиці клінічної психології, ОК 27 Психологія екстремальних та кризових ситуацій.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Клінічна психологія», вивчення навчальної дисципліни «**Реабілітаційна психологія**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР2
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР3

Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПР4
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	ПР5
Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.	ПР8
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	ПР9
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР10
Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.	ПР 11
Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог співрозмовника.	ПР12
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.	ПР13
Ефективно виконувати різні ролі в команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості	ПР14
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПР16
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР17
Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	ПР18
Володіти методами діагностики психічних процесів, станів, властивостей особистості та вміти інтерпретувати отримані дані.	ПР19
ПР20 Розробляти психокорекційну програму (індивідуальну та групову), оцінювати ефективність психокорекційних заходів.	ПР20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Реабілітаційна психологічна»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Глибоко розуміти поняття, принципи, методи та моделі психологічної реабілітації, а також мати уявлення про різні типи психотравм та їх вплив на психіку людини та можливі наслідки. Здійснювати пошук інформації в галузі реабілітаційної психології з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПРН1, ПРН2 ПРН3, ПРН4
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.	ПРН5, ПРН8
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач для осіб, які захищаються від травматичних переживань, щоби приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання у процесі реабілітації. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.	ПРН9, ПРН10, ПРН13
Складати та реалізовувати план консультативного процесу, розробляти індивідуальні плани реабілітації з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій шляхом професійного розвитку. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог співрозмовника.	ПРН11, ПРН12,
Демонструвати лідерство, відповідальність за власний розвиток та дотримуватися етичних норм. вміти ефективно спілкуватися з клієнтами, будувати довірливі відносини та співпрацювати з іншими фахівцями Бути відкритим до різних форм взаємодії (бесіди, ігри, дискусії), щоб забезпечити комфортні умови для спілкування.	ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17
Використовувати навички проведення заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	ПРН18
Вміти проводити психологічну діагностику, виявляти симптоми психологічних розладів та оцінювати рівень психологічної травми. Проводити повний цикл психологічної роботи: від діагностики до реалізації та оцінки ефективності психологічних програм.	ПРН19, ПРН20

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- екзамен
- тести, термінологічні диктанти
- розв'язування ситуаційних задач, кейсів
- творчі роботи: створення власних психологічних проєктів
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: проводиться шляхом усного/письмового опитування студентів під час занять, тестового контролю знань на заняттях, перевірки домашніх завдань, СРС, розв'язування типових практичних завдань, роботи в групі: дискусії, рольові ситуації, колективне обговорення; аналіз кінофільмів, відео, стенограм для унаочнення специфіки психологічної роботи з клієнтами/пацієнтами. В ході поточного контролю за усну відповідь студент отримує оцінку за національною чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), яка потім переводиться у рейтингові бали. При оцінюванні засвоєння матеріалу кожного заняття модуля виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених методичною комісією критеріїв оцінювання.

Форма модульного контролю: Навчальний матеріал дисципліни згрупований у 2 модулі. Індивідуальне письмове опитування змісту модулів за рівнями (тестовий контроль, теоретичні питання, професійно-орієнтовані завдання).

Форма підсумкового семестрового контролю: усний (стаціонарно чи онлайн) іспит виявляє рівень засвоєння студентом навчальної дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю; визначається робочим навчальним планом фахової підготовки та зазначається у програмі навчальної дисципліни.

Оцінка «відмінно» виставляється за умови, що студент знає зміст тем навчальної дисципліни у повному обсязі, володіє категоріально-понятійним апаратом з дисципліни, ілюструє відповіді різноманітними професійно-орієнтованими прикладами; дає вичерпно точні відповіді без будь-яких навідних питань; відтворює матеріал без помилок і неточностей; використовує інформацію зі змісту завдань СРС.

Оцінка «добре» виставляється, якщо студент знає зміст тем навчальної дисципліни та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно, але вони не є вичерпними, дає відповіді на додаткові питання, використовує окремі категорії та поняття з дисципліни; послуговується інформацією зі змісту завдань СРС, проте має складнощі в інтерпретації результатів.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі знання змісту тем навчальної дисципліни на задовільному рівні розуміння; здобувач демонструє спроможність вирішувати професійно-орієнтовані завдання за допомогою навідних питань; допускається помилок в інтерпретації категорій та понять з дисципліни; завдання з СРС не може самостійно відтворити, робить формальні висновки.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і уміння студента є нижчими за критерії задовільної оцінки.

У робочій програмі застосовано принцип конвертації традиційної системи оцінювання в бали (таблиця 1):

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5		СР	50	100
30*						20		

T1, T2 ... – теми

* - відповідно до таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни»

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума	
T6	T7	T8	T9	T10	T11	СР	50	100
30*						20		

T1, T2 ... – теми

* - відповідно до таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни»

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
1. Письмове чи усне опитування	5	30*	6	30*
1.1 *Проблемні запитання	4	16	4	16
1.2 Глосарій: термінологічний диктант чи тестування при тематичному оцінюванні	4	6	4	6
1.3 **Розв'язування ПОЗ: ситуативних задач/ аналіз відео сюжетів, ін.	2	8	2	8
2.***Самостійна робота: презентація результатів виконаних завдань; укладання схем/ порівняльних таблиць/ бібліографії/ картотеки методик/ добірки статей з проблеми вивчення тощо		20**		20**
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

* розраховується як середній бал за теоретичні відповіді

** професійно-орієнтована задача

*** розраховується як середній бал за всі самостійні

Примітка. Навчання на сайті <https://prometheus.org.ua/> ПРОГРАМИ ЄС ЕРАЗМУС+ з поданням сертифікату про результат навчання.

При оцінюванні СРС визнаються та зараховуються результати неформального та/або інформального навчання, які за тематикою та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його складовим (розділ, тема, індивідуальне завдання тощо), передбачені РП даного освітнього компонента (Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, уведеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 99/01-04 від 19.12.2023 р.(п.2.8, п.2.9)).

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР складається з тестових завдань, теоретичних питань та ситуаційних задач. Розподіл балів та результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 50 балів – МКР (таблиця 2). До модульної контрольної роботи допускаються всі студенти. На виконання письмового компоненту МКР відводиться до двох академічних годин. В МКР є 15 тестових завдань, глосарій (5 термінів), 2 теоретичні питання, 1 проблемне питання практичного змісту. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 1 бал, за терміни – по 1 балу, 2 теоретичні питання – у 10 балів, за проблемне питання практичного змісту – 10 балів.

Студент, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти модульний контроль знань у визначений кафедрою термін.

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 50:
Письмова модульна контрольна робота: - тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 15
- термінологічний диктант (5 термінів за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 - 5
- 2 теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 10 балів)	0 - 20
- проблемне питання практичного змісту	0 - 10

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді іспиту в кінці семестру і дає можливість визначити прикінцевий рівень і якість засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці 4.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі екзамену, що передбачено робочим навчальним планом. Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену в кінці семестру і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого студента робить позначку «недопущений». Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку (індивідуальний навчальний план) до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність студента є обов'язковою. За наявності бажання підвищити рейтинг студент складає іспит. Для підвищення позитивної оцінки надається одна

спроба. Незалежно від того, чи студент складає іспит у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на залікові, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця 4

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні та практичні аспекти психореабілітації після травматичних подій

Тема 1. Мультидисциплінарна діагностика психотравми війни. Особливості ПТСР у ветеранів.

Тема 2. Особливості психологічної реабілітації під час війни та післявоєнної відбудови: виклики та перспективи.

Тема 3. Індивідуальна психотерапія як метод психореабілітації: досвід та результати.

Тема 4. Групова психотерапія як метод психореабілітації: досвід та результати.

Тема 5. Психологічна реабілітація ветеранів з інвалідністю: подолання соціальної ізоляції та сприяння інклюзії.

Модуль 2. Коморбідність та мультидисциплінарні методики лікування ПТСР

Тема 6. Клінічний огляд психотерапевтичних методів в лікуванні посттравматичного стресового розладу (тілесно-орієнтований, десенсибілізації та репроцесуалізації за допомогою рухів очей, пролонгована експозиція).

Тема 7. Клінічний огляд психотерапевтичних методів в лікуванні посттравматичного стресового розладу (психоаналіз, терапія прийняття та відповідальності) та фармакотерапії.

Тема 8. Супровід пацієнта із психосоматичними розладами та ПТСР.

Тема 9. Супровід пацієнта з розладами психотичного спектру та ПТСР.

Тема 10. Супровід пацієнта із залежністю та ПТСР.

Тема 11. Етичні аспекти психореабілітації. Межі допомоги.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 150						Кількість годин: 150					
	Форма навчання: денна						Форма навчання: заочна					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна	самостійна		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна	самостійна
4- семестр												
Модуль 1. Теоретичні та практичні аспекти психореабілітації після травматичних подій												
Тема 1. Мультидисциплінарна діагностика психотравми війни. Особливості ПТСР у ветеранів.	13	4	2			7	11	1			10	
Тема 2. Особливості психологічної реабілітації під час війни та післявоєнної відбудови: виклики та перспективи	12	4	2			6	12	1	1		10	

Тема 3. Індивідуальна психотерапія як метод психореабілітації: досвід та результати	12	4	2			6		12	1	1		10
Тема 4. Групова психотерапія як метод психореабілітації: досвід та результати.	12	4	2			6		12	1	1		10
Тема 5. Психологічна реабілітація ветеранів з інвалідністю: подолання соціальної ізоляції та сприяння інклюзії..	12	4	2			6		12	1	1		10
Модульна контрольна робота			2									
Разом за модуль	63	20	12			31		59	5	4		50
Модуль 2. Коморбідність та мультидисциплінарні методики лікування ПТСР												
Тема 6. Клінічний огляд психотерапевтичних методів в лікуванні посттравматичного стресового розладу (тілесно-орієнтований, десенсибілізації та репроцесуалізації за допомогою рухів очей, пролонгована експозиція).	16	4	4			8		18	2	1		15
Тема 7. Клінічний огляд психотерапевтичних методів в лікуванні посттравматичного стресового розладу (психоаналіз, терапія прийняття та відповідальності) та фармакотерапії.	16	4	4			8		17	1	1		15
Тема 8 . Супровід пацієнта із психосоматичними розладами та ПТСР.	14	4	2			8		14	1	1		12
Тема 9. Супровід пацієнта з розладами психотичного спектру та ПТСР.	14	4	2			8		14	1	1		12
Тема 10. Супровід пацієнта із залежністю та ПТСР.	14	4	2			8		14	1	1		12
Тема 11. Етичні аспекти психореабілітації. Межі допомоги	9	2	2			5		14	1	1		12
Модульна контрольна робота			2									
Разом за модуль	87	24	18			45		7	6			78
Разом за семестр	150	44	30			76	150	12	10			128

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Мультидисциплінарна діагностика психотравми війни. Особливості ПТСР у ветеранів.	2
2	Тема 2. Особливості психологічної реабілітації під час війни та післявоєнної відбудови: виклики та перспективи	2
3	Тема 3. Індивідуальна психотерапія як метод психореабілітації: досвід та результати	2
4	Тема 4. Групова психотерапія як метод психореабілітації: досвід та результати	2
5	Тема 5. Психологічна реабілітація ветеранів з інвалідністю: подолання соціальної ізоляції та сприяння інклюзії.	2
	Модульна контрольна робота	2
6	Тема 6. Клінічний огляд психотерапевтичних методів в лікуванні посттравматичного стресового розладу (тілесно-орієнтований, десенсибілізації та репроцесуалізації за допомогою рухів очей, пролонгована експозиція).	4
7	Тема 7. Клінічний огляд психотерапевтичних методів в лікуванні посттравматичного стресового розладу (психоаналіз, терапія прийняття та відповідальності) та фармакотерапії.	4
8	Тема 8. Супровід пацієнта із психосоматичними розладами та ПТСР	2
9	Тема 9. Супровід пацієнта з розладами психотичного спектру та ПТСР	2
10	Тема 10. Супровід пацієнта із залежністю та ПТСР	2
11	Тема 11. Етичні аспекти психореабілітації. Межі допомоги	2
	Модульна контрольна робота	2
	Разом	30

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Етичні аспекти діагностики та лікування ПТСР у ветеранів. Провести емпіричне дослідження на основі опитування ветеранів щодо їхнього індивідуального досвіду і труднощів після повернення з війни і створити інформаційний матеріал для кожного респондента та їхніх сімей щодо ПТСР.	10
2	Тема 2. Особливості психологічної травми, спричиненої війною, та її вплив на психічне здоров'я цивільного населення і військових. - Написання есе	10
3	Тема 3. Роль терапевтичних відносин у процесі психореабілітації. - Підготувати доповідь	
4	Тема 4. Дослідження факторів, що впливають на успішність групової психореабілітації (мотивація пацієнта, досвід терапевта, тривалість терапії тощо)	10
5	Тема 5. Особливості соціальної ізоляції у ветеранів з інвалідністю та її вплив на психічне здоров'я. -Підготувати власний аналіз із обґрунтуванням висновків	10
6	Тема 6. Аналіз можливостей інтеграції різних методів у комплексному лікуванні ПТСР. - Підготувати власний аналіз із обґрунтуванням висновків	10
7	Тема 7. Дослідження психологічних механізмів, за допомогою яких методи терапії тілесно-орієнтованої, десенсибілізації та репроцесуалізації за допомогою рухів очей, пролонгованої експозиції впливають на симптоми ПТСР.	8
8	Тема 8. Вплив психосоматичних симптомів на перебіг ПТСР Підготувати одне завдання на вибір: -Доповідь “Як психосоматичні симптоми впливають на перебіг ПТСР та ускладнюють психореабілітації?” -Детальний аналіз кількох клінічних випадків пацієнтів з психосоматичними розладами та ПТСР.	8
9	Тема 9. Створення детальної програми реабілітації для пацієнта з психотичними розладами та ПТСР.	8
10	Тема 10. Вивчення взаємозв'язку між сімейними системами, спільнотою та ефективністю лікування залежностей і ПТСР.	8
11	Тема 11. Особливості відновлення ресурсів для психореабілітологів, де починаються межі надання допомоги?	5
	Разом	76

*Примітка. Самостійна робота виконується студентом у вигляді конспекту згідно визначених завдань у навчальному (електронному) зошиті з дисципліни.

Самостійна робота над навчальною дисципліною також включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед заліком (іспитом); опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; переклад іноземних джерел встановленої тематики; розроблення схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: фліп-чарт, мультимедійний проектор (монітор), комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ».

Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Клінічна психологія»

- практичні заняття
- самостійна робота студентів
- робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція
- практичне заняття
- екзамен.

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Реабілітаційна психологія» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та глобальною мережею Інтернет, ін. Метод викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостям (інтелектуальним, психологічним, морально-етичним тощо) студентів, наявним умовам і часу, відведеному для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.), проблемний метод подачі навчального матеріалу, частково-пошуковий або евристичний методи (викладач розділяє проблему на частини, студенти здійснюють окремі кроки щодо розв'язування під проблем).

Під час викладання навчального матеріалу лекції використовується мультимедійна презентація. Перелік методів навчання, що використовуються у процесі вивчення дисципліни:

- 1) за типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; аналітичний; індуктивний; дедуктивний
- 2) за основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка
- 3) за системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль
- 4) за джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація
- 5) за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Особливості проявів бойових стресових розладів у поранених військовослужбовців Збройних Сил України – учасників бойових дій. Радецька Л.В. 2020.
2. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.
3. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації: підручник. Вид. 2-ге, доп. / кол. авт. ; за заг. ред. Василя Осьодла. Київ :НУОУ імені Івана Черняхівського, 2020. 484 с.

4. Навчально-методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Практикум з психологічної реабілітації» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання]. Одеса: МГУ, 2024. 50 с.

Допоміжна література:

1. Індивідуальна програма реабілітації інваліда // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.), 1998.
2. Психологічна реабілітація військовослужбовців з постстресовими психічними розладами. Алещенко В.І. 2005.
3. Психологічна травма та шлях до видужання. Наслідки насильства - від знущань у сім'ї до політичного терору. Джудит Герман. 2015.
4. Handbook of Rehabilitation Psychology. Edited by Lisa A. Brenner, 2019.
5. Neuropsychological Rehabilitation. Theory, Models, Therapy and Outcome. Barbara A. Wilson, 2009.
6. Stress, Suicide, and Military Service during operation Uphold Democracy. Military Medicine. Hall D. 1996.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Журнал психореабілітації: <https://link.springer.com/journal/40737>
2. Фільм: Апокаліпсис сьогодні/Аpocalypse Now (США, 1979)
3. Фільм: Босоніж / Barfuss (Німеччина, 2005)
4. Фільм: Кохання трапляється / Love happens (США, Канада, Великобританія, 2009)
5. Фільм: Музика ніколи не зупинялась / The Music Never Stopped (США, 2011)
6. Фільм: Олія Лоренцо / Lorenzo's Oil (США, 1992)
7. Фільм: Темпл Грандін (США, 2010)
8. Посібник: <https://www.osce.org/files/f/documents/a/a/430805.pdf>
9. Публікація: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1636121/>
10. наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>)
11. е-репозитарій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>)
12. сайт е-навчання (<https://elearn.uzhnu.edu.ua/>).